

Pisz, dnia 26 stycznia 2021 roku

Rafał J. Grusznis

Radny Rady Miejskiej w Pisz

Pan Andrzej Szymborski

Burmistrz Piza

za pośrednictwem

Pana Edmunda Lipnickiego

Przewodniczącego Rady Miejskiej w Pisz

INTERPELACJA

na podstawie art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

***Dotyczy:** Ochrony rodzin wielodzietnych oraz gospodarstw wieloosobowych (4+) przed niesprawiedliwym naliczaniem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.*

Uchwała Rady Miejskiej w Pisz Nr XXIII/244/20 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty jest rażąco niesprawiedliwa w stosunku do wieloosobowych gospodarstw domowych (4+), w tym szczególnie dla rodzin wielodzietnych.

Przy ustalaniu zasad dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie uwzględniono konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej. Pomimo tego, że zapisy uchwały wprost nie są niezgodne z ustawą (RIO orzekła zgodność uchwały z prawem), to jednak **sa rażąco niesprawiedliwe.** Gospodarstwa domowe, które tworzą rodziny wielodzietne zostały obciążone opłatami za śmieci w nadmiernej wysokości. Wprost absurdalny jest przypadek z naszej gminy, gdzie rodzina 12 osobowa (10 dzieci) będzie za śmieci musiała zapłacić 368 zł (rodzina ta tworzy gospodarstwo domowe i jednocześnie zamieszkuje jedną nieruchomość). Jest to absurd, gdyż rodzina taka nie jest w stanie zgromadzić śmieci, których zagospodarowanie mogłoby tyle kosztować. Publikacje naukowe wprost wskazują, że najwięcej śmieci produkują rodziny 4 osobowe. Gospodarstwa domowe ponad 4-osobowe nie produkują więcej śmieci niż gospodarstwa 4-osobowe (Zob. A. Sobolak, E. Den Boer, Z. Foltynowicz *Odpady wytwarza gospodarstwo domowe a nie mieszkaniac - analiza porównawcza różnych modeli naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w: Kompleksowe zarządzanie gospodarką odpadami monografia pod red. P. Manczarskiego, Wyd. PZiTS Poznań 2013 oraz A. Sobolak, *Opadów nie wytwarza mieszkaniac...* w: Przegląd Komunalny nr 1/2014, str. 42-44.).*

Wiele samorządów ustala graniczne stawki opłat za nieruchomość, aby zapobiec płaceniu przez mieszkańców za śmieci, których gospodarstwo domowe lub osoby zamieszkujące daną

nieruchomość nie są w stanie wyprodukować. **Gminy, dokonując wyboru pomiędzy wskazanymi metodami, powinny kierować się dużą rozważą oraz uwzględniać warunki miejscowe danej wspólnoty, aby odpowiednio dobrać metodę do potrzeb.** Ustawodawca dopuszcza różne metody oraz dopuszcza stosowanie więcej niż jednej metody ustalenia opłat na obszarze gminy. Co więcej Art 6j ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (dalej: "u.c.p.g.") dopuszcza stosowanie łącznie różnych kryteriów różnicujących stawki opłaty. **Rozwiązanie zaproponowane radnym przez Burmistrza Pisz, pomimo tego, że jest proste, to nie posiada innych zalet i jest społecznie niesprawiedliwe, a nawet szkodliwe.** Zasłanianie się, że ustawa dopuszcza tego typu rozwiązania, nie może być usprawiedliwieniem w kontekście tego, że przecież ustawa nie nakazuje danych rozwiązań i samorządy mają szeroka możliwość do zastosowania przepisów ustawy, które jednak będą społecznie sprawiedliwe i akceptowalne.

Rada Miejska w Pisz (większość) przyjęła metodę ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która zastosowana w prosty sposób, godzi w interes społeczny wielu mieszkańców, zwłaszcza rodzin wielodzietnych, którzy tworząc gospodarstwa domowe zamieszkują jednocześnie daną nieruchomość.

Zgodnie z Art 6k ust. 2a pkt. 4 u.c.p.g. gospodarstwo domowe ma określoną maksymalną stawkę opłat (zbieranie selektywne) na poziomie 5,6% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem. Daje to stawkę maksymalną w wysokości 101,86 zł za gospodarstwo domowe. Oczywiście dotyczy to określonej metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami. Ale jaka to rozbieżność pomiędzy tą stawką, a stawką w Gminie Pisz, którą zapłaci gospodarstwo domowe, w którym wychowuje się 10 dzieci - 368,00 zł?

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 stycznia 2016 r. (II FSK 3231/15) czytamy, że lektura uzasadnienia projektu ustawy nowelizującej [u.c.p.g.] nie pozostawia wątpliwości, że celem wprowadzenia do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach m.in. art. 6j ust. 2a - było uelastycznienie i zracjonalizowanie polityki gmin w zakresie ustalania opłat za odbieranie odpadów komunalnych i gospodarowania tymi odpadami. Możliwość różnicowania stawki opłaty, przewidziana *expressis verbis* w art. 6j ust. 2a u.c.p.g. jest narzędziem pozwalającym na prowadzenie takiej właśnie polityki.

Z kolei Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2015 r. (II FSK 1797/15) cytuje odpowiedź na interpelację poselską nr 23992. Minister Środowiska zawarł w niej pogląd, że: "gmina ma możliwość dużej elastyczności w uchwalaniu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, m.in. możliwe jest ustalenie przy metodzie opłaty zależnej od gospodarstwa domowego, że powyżej określonej liczby osób w gospodarstwie domowym opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie będzie rosła (co może mieć zastosowanie przy promowaniu wielodzietności). Możliwe jest również stosowanie dopłat dla właścicieli nieruchomości, którzy spełniają ustalone przez radę gminy kryteria, co również może mieć zastosowanie przy ochronie rodzin wielodzietnych".

Ww. zapisy pokazują, że ustawodawca zdawał sobie sprawę, że zastosowanie jednej prostej metody do zróżnicowanych społeczności prowadzi do niesprawiedliwego naliczenia opłat. Przy

zastosowaniu metody "od osoby" niesprawiedliwość dotyka wieloosobowe gospodarstwa domowe. Zastosowanie natomiast metody "od gospodarstwa" jest niesprawiedliwe w stosunku do gospodarstw jedno-, czy dwu-osobowych. Szczególna niesprawiedliwość metody "od osoby" dotyka rodziny wielodzietne zamieszkujące oddzielną nieruchomość. Zrównanie tych rodzin, np. rodziny z 4 dzieci z dwoma rodzinami z 1 dzieckiem (w obu przypadkach nieruchomość zamieszkuje 6 osób) nie powinno mieć miejsca. I taka wydaje się być intencja ustawodawcy, który dodatkowo w Art. 6k ust. 4 u.c.p.g. wprowadza zapisy chroniące rodziny wielodzietne. Te rodziny są łatwe do wychwycenia, gdyż są w większości ewidencjonowane w systemie Karty Dużej Rodziny. Można więc stosunkowo łatwo wychwycić nieruchomości zamieszkałe przez duże rodziny i naliczyć im inną stawkę opłaty niż w przypadku nieruchomości zamieszkałych przez większą ilość osób nie tworzących *de facto* jednego gospodarstwa domowego.

"Wszystkie wskazane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach modele opłaty za gospodarowanie odpadami wzbudzają duże kontrowersje. Są argumenty „za” i „przeciw” poszczególnym modelom, ale wydaje się bezdyskusyjne, że liniowe obciążanie mieszkańców kosztami gospodarowania odpadami jest wysoce niesprawiedliwe" (A. Sobolak, *Opadów nie wytwarza mieszkaniem...* w: Przegląd Komunalny nr 1/2014).

Radni Rady Miejskiej w Piszu przyjęli przedstawioną przez Burmistrza Pisz uchwale i nie skorzystali z możliwości dostosowania stawek w taki sposób, aby nie były one rażąco niesprawiedliwe i nie godziły w interes społeczny wielu mieszkańców Gminy Pisz. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest to, że Burmistrz Pisz błędnie oszacował liczbę mieszkańców i, jak się wydaje, nie rozróżnia gospodarstwa domowego wieloosobowego od nieruchomości zamieszkiwanej przez wiele osób, które tworzą odrębne gospodarstwa domowe.

Niniejszym wnoszę, aby Burmistrz Pisz przygotował (po rzetelnym określeniu ilości mieszkańców zamieszkujących Gminę Pisz) nowy projekt uchwały, w którym zaproponowane będą bardziej sprawiedliwe rozwiązania w stosunku do rodzin wielodzietnych oraz gospodarstw domowych 4+.

Rafał Grusznis